

UDC (УДК) 342.9:351.811.123
JEL Classification: K 10; K 23

Бондаренко Вікторія Анатоліївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення
Львівського державного університету внутрішніх справ
e-mail: qwsrty0304@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2326-4394

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Анотація. Розглянуто принципи організації та здійснення адміністративного провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в сучасному адміністративно-процесуальному праві. Йдеться про загальні та специфічні принципи адміністративного процесу, специфічні принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення як складової адміністративно-юрисдикційного процесу. Охарактеризовано такі принципи: диференціації форм провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху; економічності та оперативності провадження; компетентності особи, яка здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення; стадійності; поєднання колегіального та одноособового розгляду справи про адміністративні правопорушення; процесуальної активності; обмежених адміністративно-юрисдикційних процесуальних можливостей. Розроблено пропозиції щодо удосконалення правового регулювання провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху.

Ключові поняття: принципи адміністративно-процесуального права, провадження у справах про адміністративні порушення, безпека дорожнього руху.

Bondarenko Viktoriia,

Candidate of Law,
Associate Professor of the Department of Foreign Languages
and the Culture of Professional Communication,
Lviv State University of Internal Affairs
e-mail: qwsrty0304@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2326-4394

PRINCIPLES OF ORGANIZATION AND IMPLEMENTATION OF ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS IN THE FIELD OF PROVIDING ROAD SAFETY

Abstract. The article deals with the principles of organization and implementation of administrative proceedings in cases concerning administrative offences in the field of traffic safety under modern administrative procedural law. These are general and specific principles of the administrative procedure, specific principles of proceedings in administrative offences as a part of the administrative and jurisdictional procedure. Administrative proceedings in cases concerning administrative offences in the field of traffic safety are based on general procedural principles, which reveal the basic principles of any type of legal procedure: legality, transparency, material truth, equality of parties, national language, continuity, immediacy, protection of interests of the individual and the state. Specific principles of the administrative procedure include the principles of ensuring the right to defense, the efficiency of the administrative procedure, the interest of citizens in the implementation of administrative and procedural forms, independence in making procedural decisions, responsibility of bodies and officials for the procedural decision. The principles of differentiation of forms of proceedings in cases concerning administrative offences in the field of traffic safety, cost-effectiveness and efficiency of the proceedings, competence of the person conducting the proceedings in administrative offences, staging, combination of collegial and individual

administrative proceedings, procedural activity, and limited administrative and procedural capacity are characterized. Proposals to improve the legal regulation of administrative offences in the field of road safety are suggested.

Key concepts: principles of administrative procedural law, proceedings in cases concerning administrative offences, traffic safety.

DOI 10.32518/2617-4162-2019-4-67-73

Вступ

У теорії права загально визнано положення про те, що принципи права – це основні ідеї, керівні положення, які визначають зміст та напрями правового регулювання. В адміністративно-правовій науці принципи адміністративного процесу розуміють як вихідні установки, за допомогою яких визначаються особливості, специфіку, призначення адміністративно-процесуальної діяльності, яка має знайти закріплення в нормах права, бо тільки у цьому разі принцип набуває правового характеру. З цим твердженням цілком можна погодитися, зазначивши, що правовий характер і вираження принципів у праві є ключовими в розумінні їх сутності та змісту. На сьогодні в теоретичних і галузевих юридичних науках немає єдності думок щодо проблеми місця принципів права в механізмі правового регулювання суспільних відносин.

Теоретичним підґрунтям дослідження слугували наукові праці, у яких вивчались проблеми адміністративного провадження у сфері безпеки дорожнього руху: В. Авер'янова, О. Андрійко, О. Бандурки, Ю. Битяка, Л. Білої, А. Васильєва, М. Вербенського, І. Голосніченка, Т. Гуржія, Р. Калюжного, М. Коваліва, Т. Коломоєць, В. Колпакова, А. Комзюка, О. Кузьменко, Є. Курінного, В. Курила, О. Міленіна, Д. Лук'янця, Н. Нижник, В. Ортинського, О. Остапенка, С. Петкова, А. Собакаря, М. Тищенко та інших. Праці цих авторів, безперечно, мають теоретичне та практичне значення, але збільшення парку транспортних засобів потребує узагальнення теоретичних досліджень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Мета статті – проаналізувати принципи організації та здійснення адміністративного провадження у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

1. Загальні принципи адміністративно-процесуального провадження

Принципи права варто оцінювати, з одного боку, як сформовані теоретичні основи правового регулювання суспільних відносин, з іншого – як закріплені в нормах права або очевидні із сукупності існуючих нормативних приписів

основні, базові та фундаментальні положення, що розкривають закономірності правового регулювання суспільних відносин. Перший з наведених аспектів розуміння принципу права має значення для всієї правової системи суспільства, для права як соціально-юридичного явища, другий – відображає нормативно-правову природу права і утворює зміст його елементів (інститутів, підгалузей і галузей права).

Одне з найбільш фундаментальних досліджень питань принципів адміністративного процесу та провадження у справах про адміністративні правопорушення зробив Д. Лук'янець у роботі «Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми правореалізації», де вказувалося, що основні засади адміністративного процесу утворюють систему, яка складається з принципів, властивих всій системі права, основних принципів, характерних для певної системи адміністративного процесу, і допоміжних принципів; водночас акцентувалося, що допоміжними принципами є правила, що визначають порядок здійснення конкретних видів юридичних проваджень [1, с. 17–20].

Цей підхід очевидний, оскільки провадження у справах про адміністративні правопорушення не може існувати окремо від права загалом і адміністративно-процесуального права зокрема. Принципи права є одночасно основними засадами провадження у справах про адміністративні правопорушення. Зокрема, глава 18 КУпАП містить вказівку лише на два принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення: принцип рівності громадян (ст. 248 КУпАП) та принцип відкритості розгляду справи про адміністративне правопорушення (ст. 249 КУпАП) [2].

Закріплені в главі 1 КУпАП принципи адміністративної відповідальності є основоположними засадами провадження у справах про адміністративні правопорушення: принцип рівності перед законом, принцип презумпції невинуватості і принцип законності. Інших видів принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення в чинному адміністративному законодавстві не виявлено.

О. Зайчук визнає, що всебічне дослідження будь-яких юридичних конструкцій,

зокрема і принципів права, необхідно здійснювати комплексно, у їх єдності та цілісності [3, с. 23]. На системність принципів права вказували й інші дослідники. Варто погодитися з думкою про те, що принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення мають «пронизувати» всю нормативно-правову «канву» цього провадження, виступаючи засобом інтегрування адміністративно-процесуального нормативно-правового матеріалу в єдине ціле, формуючи інтегративні (нові) властивості, характерні певному виду адміністративно-юрисдикційного провадження.

При обґрунтуванні системи принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення варто зважати на чинники, що мають істотне значення для характеристики основних засад цього виду провадження, зокрема, необхідно: ґрунтуватися на нормативно-правових джерелах об'єктивізації принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення; враховувати єдині засади процесуальної діяльності в сфері кримінального та цивільного процесів; зважати на організаційний, інституційний і функціональний аспекти провадження у справах про адміністративні правопорушення; відображати специфіку цілей, завдань розглянутого провадження, його адміністративно-примусову правову природу; зважати на особливості стадій цього провадження; диференціювати адміністративно-процесуальні форми провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Аналіз перерахованих позицій щодо системи принципів адміністративного процесу та провадження у справах про адміністративні правопорушення дає змогу визначити такі закономірності та наукові підходи.

По-перше, більшість авторів одностайні у визначенні системи принципів адміністративного процесу, виокремлюючи принципи законності, швидкості процесу (економічності і ефективності процесу), гласності, матеріальної істини, рівності сторін, національної мови, забезпечення права на захист, які є загальнопроцесуальними принципами (за винятком, мабуть, принципу швидкості процесу (економічності і ефективності процесу)). Зважаючи на існування єдиних процесуальних засад здійснення діяльності, конституційні вимоги забезпечення та захисту прав і свобод особи, необхідно визнати, що ці принципи повною мірою можуть бути визнані принципами провадження у справах про адміністративні правопорушення.

По-друге, проблема системи принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення полягає, на нашу думку, в

тому, що більшість авторів змішують в єдину систему загальнопроцесуальні, адміністративно-процесуальні та спеціальні принципи розглянутого адміністративно-юрисдикційного провадження. З урахуванням організаційного, інституційного і функціонального аспектів провадження у справах про адміністративні правопорушення доречно будувати зазначену систему принципів, зокрема, на підставі стадій і диференціації форм спеціальних принципів розглянутого виду провадження.

По-третє, висловлюються пропозиції про включення в систему принципів провадження у справах про адміністративні правопорушень окремих основних засад, що не знаходять визнання в працях більшості вчених: наприклад, принципів правової охорони інтересів держави, безпосередності; змагальності; диспозитивності, безперервності, поєднання колегіального та одноособового розгляду справи; зацікавленості громадян. Деякі автори виокремлюють лише нормативно закріплені в КУпАП принципи розглянутого адміністративно-юрисдикційного провадження.

2. Система принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення

Аналіз досліджень, присвячених принципам адміністративного процесу та принципам провадження у справах про адміністративні правопорушення, дає змогу сформулювати авторське бачення системи принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення. Це провадження ґрунтується на загальнопроцесуальних принципах, які розкривають основні засади будь-якого виду юридичного процесу. До них належать принципи законності, гласності, матеріальної істини, рівності сторін, національної мови, безперервності, безпосередності, охорони інтересів особи і держави.

Наведена система принципів одночасно характерна для адміністративного процесу, зокрема і провадженню у справах про адміністративні правопорушення.

М. Джафарова зазначає, що розглядаючи принципи адміністративного процесуального права, доцільно поділяти їх на такі, що безпосередньо віддзеркалюють специфіку й зміст цієї галузі права, визначають його особливості, мету, завдання та призначення, а також окремо – адміністративно-процесуальні принципи, тобто закріплені адміністративно-процесуальним законодавством основоположні приписи, які протягом тривалого часу не зазнають суттєвих змін, визначають характер і зміст діяльності всіх суб'єктів адміністративно-процесуальних правовідносин [4, с. 57].

До специфічних принципів адміністративного процесу, на наш погляд, необхідно віднести принципи забезпечення права на захист, ефективності адміністративного процесу, зацікавленості громадян у здійсненні адміністративно-процесуальних форм, самостійності в прийнятті процесуального рішення, відповідальності органів і посадових осіб за прийняте процесуальне рішення.

До специфічних принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення належить принцип диференціації форм провадження у справах про адміністративні правопорушення, що знаходить нормативне вираження в цілому комплексі правових приписів, що закріплюють форми здійснення спрощеного та звичайного провадження у справах про адміністративні правопорушення. Ці нормативні положення свідчать про те, що залежно від характеру і особливостей вчиненого адміністративного правопорушення, інших обставин, закріплених в законі, форми процесуального провадження щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності можуть бути різними.

Принцип диференціації форм провадження у справах про адміністративні правопорушення взаємопов'язаний з іншими принципами цього провадження (зокрема, принципами економічності й оперативності). Принцип економічності провадження (економії процесуальних засобів), що є продовженням попереднього принципу, знаходить нормативне вираження в положеннях ст. 245 КУпАП, яка одним із завдань провадження у справах про адміністративні правопорушення вказує на своєчасне вирішення справи про адміністративне правопорушення.

Принцип оперативності провадження знаходить вираження не тільки в обмеженості провадження у справі про адміністративне правопорушення процесуальними строками, а й в обов'язі процесуальних дій і процесуальних документів, які мають бути здійснені під час провадження. У цьому сенсі провадження, що розглядається, є не тільки економічним, але й оперативним в порівнянні з провадженнями щодо залучення до кримінальної або цивільно-правової відповідальності.

Принцип компетентності особи, яка здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, має значення в двох аспектах. По-перше, він ґрунтується на положеннях чинного адміністративно-процесуального законодавства, що передбачає можливість порушення справи про адміністративне правопорушення та її розгляд тільки компетентною, відповідно до закону посадовою особою

органу виконавчої влади або іншою особою, наділеною законом повноваженнями на розгляд справи про адміністративне правопорушення. По-друге, компетентність означає, що провадження у справі про адміністративне правопорушення мають здійснювати особи, які володіють спеціальними знаннями у галузі юриспруденції та інших сферах спеціальної діяльності.

Принцип стадійності провадження у справах про адміністративні правопорушення свідчить про те, що оскільки провадження у справах про адміністративні правопорушення є юрисдикційним видом адміністративно-процесуальної діяльності, ця процесуальна діяльність може здійснюватися в певній послідовності, визначеній адміністративно-процесуальним законом, тобто складається з адміністративно-процесуальних стадій. Залежно від форми провадження ці стадії можуть бути різними за змістом і термінами здійснення.

Принцип поєднання колегіального та одноособового розгляду справи про адміністративні правопорушення ґрунтується на положеннях чинного адміністративно-процесуального законодавства, що визначає підвідомчість розгляду справ про адміністративні правопорушення. За загальним правилом, справа про адміністративне правопорушення розглядається одноособово посадовою особою органу виконавчої влади або іншою особою, наділеною повноваженнями на розгляд зазначеної справи. У випадках, визначених адміністративно-процесуальним законодавством, справи про адміністративні правопорушення можуть розглядатися спеціально створеними колегіальними адміністративно-юрисдикційними органами.

Принцип процесуальної активності адміністративно-юрисдикційного органу має специфічний зміст, який полягає в тому, що більшість справ про адміністративні правопорушення порушується з ініціативи органів виконавчої влади (їх посадових осіб), які здійснюють функції державного контролю (нагляду) в різних сферах управлінської діяльності. Контрольна державна діяльність є функцією управління, її стадією і формою [5, с. 97]. Матеріали державного контролю (нагляду) можуть скласти основу провадження та сформувати доказову базу у справі про адміністративне правопорушення.

Процесуальна активність адміністративно-юрисдикційного органу полягає в тому, що особа, яка порушує та розглядає справи про адміністративні правопорушення, має оперативно, в обмежені терміни, здійснити встановлені законом процесуальні дії в межах стадій

провадження у справах про адміністративні правопорушення та прийняти законне і обґрунтоване рішення.

Принцип обмежених адміністративно-юрисдикційних процесуальних можливостей у справах про адміністративні правопорушення виражається в юрисдикційній природі цього провадження; обмеженості тих процесуальних дій, які можуть бути проведені під час провадження; винятковості тих процесуальних документів, що складаються при здійсненні зазначеного провадження; конкретної законодавчої та підзаконної визначеності кола суб'єктів, які розглядають справи про адміністративні правопорушення. Цей принцип тісно переплітається з принципами економії процесуальних засобів і процесуальної активності адміністративно-юрисдикційного органу, одночасно будучи логічним їхнім розвитком.

Принцип процесуального керівництва органу адміністративної юрисдикції передбачає, що орган, який здійснює провадження у справі про адміністративне правопорушення, діє як орган виконавчої влади. Більшість справ про адміністративні правопорушення порушується та розглядається посадовими особами органів виконавчої влади та, як наслідок, під безпосереднім керівництвом керівників зазначених органів. Процесуальне керівництво юрисдикційного органу, на нашу думку, набуває формального та матеріального характеру. Формальне керівництво завжди належить органу адміністративної юрисдикції, який контролює розвиток процесу відповідно до вимог закону.

Матеріальне керівництво юрисдикційного органу полягає у тому, що орган, незалежно від сторін, за власною ініціативою може вжити заходів щодо збирання доказів для встановлення істини у справі з метою винесення законного, обґрунтованого та справедливого рішення. Процесуальне керівництво полягає в тому, що адміністративно-юрисдикційний орган виконавчої влади визначає коло посадових осіб, яким наділяються право порушувати справи про адміністративні правопорушення, розробляти рекомендації і узагальнювати практику провадження у зазначеній категорії правопорушень, призначену для застосування посадовими особами підпорядкованих органів.

Крім специфічних принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення, які базуються на певних загальних засадах, фундаментальних основах, що мають нормативне вираження в чинному адміністративному законодавстві, обґрунтовуються окремі форми зазначеного виду провадження.

Принцип відносних витрат часу передбачає, що процесуальні строки провадження

мають важливе значення для забезпечення законності, прав і свобод осіб, які залучаються до адміністративної відповідальності, повноти та своєчасності розгляду справи про адміністративне правопорушення, вирішення інших завдань провадження у справах про адміністративні правопорушення, передбачених законом (ст. 245 КУпАП).

Зміст адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху охоплює: юридичний склад правопорушення (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона); кваліфікацію фактично вчиненого діяння за відповідною адміністративно-правовою нормою; призначення виду адміністративного покарання, передбаченого санкцією адміністративно-правової норми [6, с. 46].

Аналіз ст. 277 КУпАП дає змогу виокремити цілу низку вказівок на терміни розгляду справи про адміністративне правопорушення, максимальний термін – п'ятнадцять днів.

Рішення про порушення справи про адміністративне правопорушення та проведення адміністративного розслідування приймається посадовою особою, уповноваженою відповідно до ст. 245 КУпАП складати протокол про адміністративне правопорушення.

У наш час провадженню адміністративної практики керується таким порядком визначення строків адміністративного розслідування за ст. 124 КУпАП – один місяць, що передбачає п. 7 розділу VIII «Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена ст. 124 КУпАП» Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі [7].

Наведена норма має невизначений характер: незважаючи на законодавче закріплення підстав і тривалості продовження у справі про дорожньо-транспортну пригоду. На практиці наголошується на необхідності проведення додаткової перевірки фактів зважаючи на складність адміністративної справи.

Так, можна зробити висновок про необхідність більш виразно законодавчо сформулювати підстави визначення строку адміністративного провадження у справі за ст. 124 КУпАП. З метою забезпечення захисту прав учасників провадження у справі про адміністративне правопорушення за ст. 124 КУпАП доцільно ввести поняття «адміністративне розслідування», встановивши відповідні терміни та порядок проведення. Варто зазначити, що у методичних матеріалах з первинної підготовки поліцейських патрульної служби «Адміністра-

тивна відповідальність та провадження у справах про адміністративні правопорушення», затверджених МВС України, зазначений термін широко вживається [8].

Іншим проблемним питанням, що стосуються процесуальних строків провадження у справі про адміністративне правопорушення, є визначення терміну закінчення адміністративного провадження. У зв'язку з цим доцільно доповнити ст. 256 КУпАП частиною 5, яку варто викласти в такій редакції: «За наявності підстав вважати, що під час адміністративного провадження досліджені всі обставини, що підлягають з'ясуванню у справі про адміністративне правопорушення, передбачені ст. 245 КУпАП, особа, яка провадить адміністративне провадження, визнає його закінченим. Закінчення адміністративного провадження оформляється у формі протоколу про адміністративне правопорушення або постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення».

Наведені положення наочно показують зміст принципу відносних витрат часу при провадженні та проблеми процесуального регулювання термінів цього провадження.

Висновки

Адміністративне провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху ґрунтується на загальнопроцесуальних принципах, які роз-

кривають основні засади будь-якого виду юридичного процесу: законності, гласності, матеріальної істини, рівності сторін, національної мови, безперервності, безпосередності, охорони інтересів особистості і держави. До специфічних принципів адміністративного процесу належать принципи забезпечення права на захист, ефективності адміністративного процесу, зацікавленості громадян у здійсненні адміністративно-процесуальних форм, самостійності в прийнятті процесуального рішення, відповідальності органів і посадових осіб за прийняте процесуальне рішення.

До специфічних принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення належать принципи диференціації форм провадження у справах про адміністративні правопорушення, економічності провадження (економії процесуальних засобів), оперативності провадження у справі про адміністративне правопорушення, компетентності особи, яка здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, стадійності провадження у справах про адміністративні правопорушення, поєднання колегіального та одноосібного розгляду справи про адміністративні правопорушення, процесуальної активності адміністративно-юрисдикційного органу, обмежених адміністративно-юрисдикційних процесуальних можливостей, процесуального керівництва органу адміністративної юрисдикції.

Список використаних джерел

1. Лук'янець Д. М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми правореалізації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук. спец.: 12.00.07. Київ, 2007. 43 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122.
3. Зайчук О. В. Принципи права в контексті розвитку загальної теорії держави і права. *Альманах права*. 2012. Вип. 3. С. 22–28.
4. Джафарова М. В. Принципи адміністративного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія Юридичні науки. 2019. Вип. 1. С. 54–57.
5. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
6. Бортник Н., Єсімов С. Зміст адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2016. № 855. С. 38–47.
7. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: наказ МВС України від 07.11.2015 р. № 1395. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>
8. Адміністративна відповідальність та провадження у справах про адміністративні правопорушення. Матеріали для первинної підготовки поліцейській патрульної поліції. К.: МВС України, 2015. 136 с.

References

1. Lukianets, D. M. (2007). Rozvytok instytutu administratyvnoi vidpovidalnosti: kontseptualni zasady ta problemy pravorealizatsii [Development of the Institution of Administrative Responsibility: Conceptual Foundations and Problems of Right Implementation]. Extended abstract of Doctor's thesis. Kyiv, 43 p. [in Ukr.].
2. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 r. № 8073-Kh [Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine No. 8073-X of December 07, 1984]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainiskoi RSR (Bulletin of the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR)*, Annex to No. 51, Art. 1122 [in Ukr.].
3. Zaichuk, O. V. (2012). Pryntsypy prava v konteksti rozvytku zahalnoi teorii derzhavy i prava [Principles of law in the context of the development of general theory of state and law]. *Almanakh prava (Almanac of Law)*, 3, 22–28 [in Ukr.].
4. Dzhafarova, M. V. (2019). Pryntsypy administratyvnoho protsesualnogo prava u novitnikh umovakh sohodennia: naukovopravovyi aspekt [Principles of administrative procedural law under modern conditions: scientific and legal aspect]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya Yurydychni nauky (Scientific Bulletin of Kherson State University. Legal Sciences Series)*, 1, 54–57 [in Ukr.].
5. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S., & Lozynskiy, Yu. R. (2018). Pravove rehuliuвання pravookhoronnoi diialnosti: navchalnyi posibnyk [Legal regulation of law-enforcement activity: textbook]. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs, 323 p. [in Ukr.].
6. Bortnyk, N., & Yesimov, S. (2016). Zmist administratyvnoi vidpovidalnosti za vchynennia pravoporushen u sferi zabezpechennia bezpeky dorozhnoho rukhu [The content of administrative responsibility for committing offenses in the field of traffic safety]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha». Yurydychni nauky (Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Juridical Sciences)*, 855, 38–47 [in Ukr.].
7. Pro zatverdzhennia Instruksii z oformlennia politseiskymy materialiv pro administratyvni pravoporushennia u sferi zabezpechennia bezpeky dorozhnoho rukhu, zafiksovani ne v avtomatychnomu rezhymi : nakaz MVS Ukrainy vid 07.11.2015 r. № 1395 [On approval of the Instruction on registration of police materials on administrative offenses in the field of traffic safety, fixed not in automatic mode: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine No. 1395 of November 07, 2015]. Retrieved from <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15> [in Ukr.].
8. Administratyvna vidpovidalnist ta provadzhennia u spravakh pro administratyvni pravoporushennia. Materialy dlia pervynnoi pidhotovky politseiskyi patrolnoi politsii [Administrative responsibility and proceedings in cases of administrative offenses. Materials for the initial training of police patrol officers]. (2015). Kyiv: Ministry of Internal Affairs of Ukraine, 136 p. [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 14.11.2019
прийнята до друку 20.12.2019

The article: is received 14.11.2019
is accepted 20.12.2019